

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS
ĮSTATYMO NR. VIII-1881 69 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XVP-169(2) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ DUJŲ
ĮSTATYMO NR. VIII-1973 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XVP-170(2)

2025 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsniu ir
atsižvelgdama į
Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. balandžio 17 d. vakarinio posėdžio
metu priimtą
sprendimą (protokolas Nr. SPP-36), Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t
a r i a:

1. Nepritarti Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr.
VIII-1881

69 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XVP-169(2) (toliau –
Elektros energetikos

įstatymo pakeitimo projektas) dėl šių priežasčių:

1.1. Buitinio elektros energijos vartotojo sampratos išplėtimas Lietuvos
Respublikos

elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 15 dalyje, numatant, kad
tradicinėms ir valstybės

pripažintoms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms, perkančioms
elektros energiją

bendroms religinės paskirties objektų eksploatavimo reikmėms, jų prašymu
taikomos tokios

pačios elektros energijos kainos ir tarifai, kaip ir buitiniams elektros
energijos vartotojams,

prieštarauja Elektros energetikos įstatymo 2 straipsnio 5 dalies sąvokos
„buitinis elektros

energijos vartotojas“ apibrėžčiai, kuria buvo perkelta 2019 m. birželio 5
d. Europos Parlamento

ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos
bendrųjų taisyklių,

kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES 2 straipsnio 4 dalies
sąvoka „namų ūkio

vartotojas“. Elektros energetikos įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje
nustatyti buitinio elektros

energijos vartotojo požymiai – tai yra toks elektros energijos

vartotojas, kuris yra fizinis asmuo

ir kuris perka elektros energiją asmeniniams, šeimos ar namų ūkio

poreikiams, nesusijusiems

su ūkine veikla.

1.2. Nesutampa religinių bendruomenių ir bendrijų ir buitinių elektros
energijos

vartotojų asmens formos. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos religinių
bendruomenių ir

bendrijų įstatymo 10 ir 11 straipsniais, tradicinės religinės

bendruomenės ir bendrijos yra

juridiniai asmenys. Dėl šios priežasties tradicinės ir valstybės pripažintos religinės bendruomenės ir bendrijos negali būti tapatinamos su fiziniais asmenimis, t. y. buitinais elektros energijos vartotojais. Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projektu siūlomas reguliavimas neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punkte įtvirtinto teisėkūros sistemiškumo principo, nes tarp Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projekto 1 straipsnio ir Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 10 ir 11 straipsnių ir Elektros energetikos įstatymo 2 straipsnio 5 dalies nuostatų atsiranda kolizijos.

1.3. Nesutampa religinių bendruomenių ir bendrijų ir buitinių elektros energijos vartotojų vykdomų veiklų pobūdis. Vadovaudamosi Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 13–15 straipsnių nuostatomis, religinės bendruomenės ir bendrijos turi teisę užsiimti ūkine veikla, tai yra leidybos, gamybine-ūkine veikla, steigti visuomenės informavimo priemonės, taip pat steigti labdaros įstaigas ir organizacijas, švietimo, kultūros ir gydymo įstaigas, valdyti, naudoti joms priklausančią turta ir juo disponuoti. Buitiniams elektros energijos vartotojams fiziniai asmenys priskiriami pagal Elektros energetikos įstatymo 2 straipsnio 5 dalį. Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projekto nuostatų taikymas, kai religinėms bendruomenėms ir bendrijoms jų prašymu bus taikomos buitiniams elektros energijos

2

vartotojams nustatytos elektros energijos kainos ir tarifai net ir už vykdomą veiklą, kuri iš esmės yra komercinė, pvz., leidyba, visuomenės informavimo priemonių veikla, gydymo įstaigų veikla, nenumatant aiškių ribojimų ar kriterijų dėl religinių bendruomenių ir bendrijų religinės veiklos atskyrimo nuo ūkinės ar komercinės veiklos, paneigia esminį buitinio elektros vartotojo požymį dėl namų ūkio reikių, kurioms tenkinti toks vartotojas perka elektros energiją.

1.4. Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projekto 1 straipsnyje siūloma Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 15 dalies formuluotė numato neapibrėžtą nuostatos taikymą, kadangi trūksta aiškumo, kas priskirtina religinės paskirties objektams ir šių objektų bendroms eksploatavimo reikmėms. Atsižvelgiant į tai, Elektros energetikos įstatymo pakeitimo projekte siūlomos nuostatos neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 punkte įtvirtinto teisėkūros aiškumo principo. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 110 dalyje nustatyta viešojo pastato apibrėžtimi, maldos namų ir kitokios religinės

veiklos pastatas yra viena iš viešojo pastato rūšių.

1.5. Skiriasi bendruomeninių organizacijų ir asociacijų, ir religinių bendruomenių ir bendrijų veikimo tikslai. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos bendruomeninių organizacijų plėtros įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta bendruomeninės organizacijos sąvoka, pagal kurią bendruomeninės organizacijos paskirtis – per iniciatyvas įgyvendinti viešuosius interesus, susijusius su gyvenimu kaimynystėje, gyventojų asociacijos prilyginimas fiziniams asmenims, kokie ir yra būtiniai elektros energijos vartotojai, yra logiškas. Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse apibrėžti kitokie nei bendruomeninių organizacijų tikslai, t. y. religinės bendruomenės ir religinės bendrijos, kaip bažnyčių ir tolygių religinių bendruomenių susivienijimo, siekis yra įgyvendinti tos pačios religijos tikslus.

2. Nepritarti Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XVP-170(2) (toliau – Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektas) dėl šių priežasčių:

2.1. Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektu papildžius Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą buitinio gamtinių dujų vartotojo sąvoką, atsiranda loginė prieštara, kai buitinio gamtinių dujų vartotojo tarifai taikomi skirtingiems pagal prigimtį teisės subjektams, t. y. galiojančioje buitinio gamtinių dujų vartotojo sąvokoje aiškiai įtvirtinta, kad toks vartotojas yra fizinis asmuo ir kad jis vartoja gamtines dujas savo namų ūkio reikmėms. Tokia buitinio gamtinių dujų vartotojo sąvoka yra 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančios Direktyvą 2003/55/EB, 2 straipsnio 25 punkto sąvokos „namų ūkio vartotojas“ perkėlimo rezultatas. Religinės bendruomenės ir bendrijos pagal gamtinių dujų vartojimo būdą ir vartotojo asmens formą atitinka Gamtinių dujų įstatymo 2 straipsnio 55 dalyje apibrėžtą nebutinio gamtinių dujų vartotojo sąvoką, t. y. jos perka gamtines dujas naudoti ne savo namų ūkio reikmėms, ir konkrečiai nenurodyta, kokios asmens formos yra gamtinių dujų vartotojas, t. y. gali būti tiek fizinis, tiek juridinis asmuo.

2.2. Gamtinių dujų įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta sąvokos apibrėžtį atitinkantys būtiniai gamtinių dujų vartotojai, t. y. tie fiziniai asmenys, kurie perka gamtines dujas asmeninėms reikmėms, savo statusu iš esmės skiriasi nuo nebutinių gamtinių dujų vartotojų, kurie atitinkamai gamtines dujas perka ne namų ūkio, o kitoms reikmėms (ūkinei,

komercinei, profesinei, viešajai veiklai vykdyti). Gamtinių dujų įstatyme yra atskirtas reguliavimas buitiniams gamtinių dujų vartotojams (kaip labiausiai pažeidžiamiems gamtinių dujų vartotojams) ir nebuitiniams gamtinių dujų vartotojams, nustatytos ir skirtingos ginčų nagrinėjimo, sutarčių dėl gamtinių dujų tiekimo, perdavimo ir skirstymo sudarymo, prijungimo prie tinklo, suskystintų gamtinių dujų perkrovos paslaugų kainų, tarifų dydžių nustatymo, garantinio tiekimo ir kitos taisyklės, todėl Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektu siūlomi pakeitimai paliestų ne tik mokėtinus tarifus už suvartotas gamtines dujas, bet ir kitas gamtinių dujų vartotojams svarbias nuostatas. Atsiradus galimybei religinėms bendruomenėms ir bendrijoms naudotis pažeidžiamų gamtinių dujų vartotojų garantijomis, bus nesilaikoma

2017 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/1938 dėl dujų

3

tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinamas reglamentas (ES) Nr. 994/2010, 2 straipsnio 5 ir 6 dalių, ir bus išbalansuojamas gamtinių dujų reguliavimo mechanizmas.

2.3. Kadangi Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projekto turinys atitinka Elektros energetikos įstatymo projekte siūlomą reguliavimą, Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektui taip pat nepritariama dėl šio nutarimo 1.3–1.4 papunkčiuose nurodytų priežasčių.

Ministras Pirmininkas

Energetikos ministras